

BRAJAN
HERBERT

KEVIN DŽ.
ANDERSON

SESTRINSTVO DINE

S engleskog prevela
Zvezdana Šelmić

**Čarobna
knjiga**

Ova knjiga posvećena je mnogobrojnim ljubiteljima *Dine* širom sveta. Vaša ogromna podrška omogućila je ovaj izvanredni univerzum.

Zahvaljujući upravo čitaocima Frenka Herberta, *Dina* je postala prvi roman koji je osvojio obe najveće nagrade u oblasti naučne fantastike – *Hjugo* i *Nebjula*. Kasnije, kako je broj ljubitelja rastao, *Deca Dine* postala su prvi naučnofantastični roman koji je dospao na listu bestselera *Njujork tajmsa*. Kada se 1984. pojavila filmska adaptacija Dejvida Linča, roman *Dina* stigao je na prvo mesto u *Njujork tajmsu*.

Danas, gotovo pedeset godina po objavljivanju *Dine*, fanovi održavaju veličanstveno nasleđe Frenka Herberta, nastavljajući da čitaju njegove originalne hronike, kao i naše nove romane.

၁

Bilo je to vreme genija, ljudi koji su prevazilazili granice sopstvene mašte i pitali se kakve su mogućnosti njihove vrste.

ISTORIJA VELIKIH ŠKOLA

Pomislilo bi se da će čovečanstvo imati mir i prosperitet posle pobeđe nad mašinama koje misle i osnivanja Veća Landsrada umesto Lige plemenitih, ali bitke su tek počinjale. U nedostatku spoljašnjeg neprijatelja, počeli smo da se borimo između sebe.

CARSKI ANALI

Prošle su osamdeset tri godine otkako su poslednje mašine koje misle uništene u Korinskoj bici, posle koje je Fejkan Batler uzeo prezime Korino i postavio se za prvog cara novog carstva. Veliki ratni heroj Vorijan Atreid okrenuo je leđa politici i otišao u nepoznate krajeve, a gotovo da nije nimalo ostario jer je dobio tretman za produženje života od svog zloglasnog oca, sajmečkog generala Agamemnona. Vorijanov nekadašnji ađutant Abulurd Harkonen osuđen je zbog kukavičluka tokom Korinske bitke i izgnan na sumornu planetu Lankivejl, gde je i umro dvadeset godina kasnije. Njegovi potomci nastavili su da okrivljuju Vorijana Atreida za svoju sudbinu, mada njega niko nije video punih osam decenija.

Na prašumskoj planeti Rosak Rakela Berto-Anirul, pošto je preživela pokušaj trovanja koji ju je pretvorio u prvu časnu majku, prilagodila je metode gotovo iščezlih čarobnica i formirala sopstveno sestrintstvo, u okviru kojeg obučava žene da unaprede svoj um i telo.

Gilbertus Albans, nekadašnji štíćenik nezavisnog robota Erazmusa, osnovao je drugačiji tip škole na idiličnoj planeti Lampadas, gde uči ljude da uredi svoj um po ugledu na kompjutere, stvarajući od njih prve mentate.

Potomci Aurelijusa Venporta i Norme Senve (koja je ostala živa, mada u visokoevoluiranom obliku) izgradili su moćno trgovačko carstvo, *Venport holding*, a njihova svemirska flota koristi Holcmanove motore za nabiranje svemira i mutirane, začinom zasićene navigatore koji upravljaju brodovima.

Uprkos vremenu koje je proteklo od poraza mašina koje misle, antitehnološka groznica nastavlja da prožima planete naseljene ljudima, a moćne, fanatične grupe nameću im nasilne čistke...

Posle hiljadu godina robovanja konačno smo nadjačali sile kompjuterskog sveuma Omnijusa, ali naša borba je daleko od kraja. Džihad Serene Batler jeste okončan, ali sad moramo nastaviti borbu protiv mnogo podmuklijeg i opasnijeg neprijatelja – ljudske slabosti prema tehnologiji i iskušenja da se ponove greške iz prošlosti.

Manford Torondo, *Jedini put*

Manford Torondo je izgubio račun o broju svojih misija. Neke je i želeo da zaboravi, kao onaj užasan dan kad ga je eksplozija raznela, što ga je koštalo donjeg dela tela. Međutim, ova misija biće lakša i izuzetno zadovoljavajuća – zbrisaće još ostataka najvećeg neprijatelja čovečanstva.

Mašinski ratni brodovi, načičkani oružjem, zaustavili su se izvan solarnog sistema, gde je samo najslabija izmaglica prigušenog svetla zvezde mogla da obasja njihove oklope. Posle uništenja rasejanih Omnijusovih sveumova ova robotska napadačka grupa nije uspela da stigne do odredišta, a stanovništvo obližnjeg zvezdanog sistema, pripadnika Lige, nije čak ni shvatilo da je ono bili meta. Sada su Manfordovi izviđači uspeli da pronađu flotu.

Opasni neprijateljski brodovi, još uvek nedirnuti, naoružani i funkcionalni, lebdeli su nepomično u svemiru još dugo posle Korinske bitke. Predstavljali su otpad, avetinjske brodove – ali ipak gnusne. S njima je trebalo tako i postupiti.

Dok se njegovih šest malih brodova približavalo mehaničkim čudovištima, Manford je osetio primitivnu jezu. Posvećeni sledbenici

njegovog batlerijskog pokreta zarekli su se da će uništiti svaki trag zabranjene kompjuterske tehnologije. Sada su se, bez trunke oklevanja, približavali napuštenoj robotskoj floti, nalik galebovima oko nasukanog kita.

Preko komunikatora se začuo glas majstora mača Elusa sa obližnjeg broda. Na ovom zadatku majstor je leteo na samom čelu, predvodeći batlerijske borce ka podmuklim robotskim brodovima koji su decenijama ostali tu neprimećeni. „Ovo je napadačka eskadrila od dvadeset pet brodova, Manforde – upravo tu gde je mentat predvideo da ćemo ih naći.“

Smešten na sedištu prilagođenom za njegovo telo bez nogu, Manford je klimnuo glavom. Još uvek se divio mentalnim moćima Gilbertusa Albansa. „Njegova škola mentata ponovo je dokazala da je ljudski mozak moćniji od mašina koje misle.“

„Ljudski um je svetinja“, odvrati Elus.

„Ljudski um je svetinja.“ Taj blagoslov je Manfordu došao u viziji od Boga, a izreka je postala popularna među batlerijancima. Manford prekide vezu i nastavi da prati odvijanje operacije iz svog kompaktnog broda.

Kraj njega je u kabini sedela Anari Ajdaho, majstor mača, osmatrajući položaj robotskih ratnih brodova. Nosila je crnosivu uniformu sa oznakom svog pokreta na reveru: stilizovanom krvavocrvenom pesnicom koja steže zupčanik kao simbol za mašine.

„Imamo dovoljno naoružanja da ih uništimo izdaleka“, reče ona, „ako budemo mudro koristili eksploziv. Nema potrebe da rizikujemo ukrcavajući se na brodove. Svakako ih štite borbeni mekovi i umreženi ratni dronovi.“

Manford osmotri svoju pomoćnicu i prijatelja. Zadržao je smireno držanje, ali pogled na nju uvek bi mu zgrejao srce. „Nema opasnosti – sveum je mrtav. A ja želim da pogledam te mašinske demone pre nego što ih eliminišemo.“

Pošto je bila odana Manfordovom cilju, a i njemu lično, prihvatila je takvu odluku. „Kako želiš. Čuvaću ti leđa.“ Izraz njenog širokog

nedužnog lica pokazivao je Manfordu da on u njenim očima ne može da pogreši, ne može da postupi loše – a zbog tolike odanosti Anari ga je nepokolebljivo štitila.

Manford izdade kratka naređenja: „Podeli ljudstvo u grupe. Nema potrebe za žurbom – više volim savršenstvo nego brzinu. Neka majstor mača Elus koordiniše postavljanje eksploziva na mašinske brodove. Kad završimo s njima, ne sme da ostane ni komadić.“

Zbog fizičkih ograničenja usled povreda, posmatranje uništenja bilo je jedna od retkih stvari koje su mu donosile zadovoljstvo. Mašine koje misle pregazile su njegovu predačku planetu Moroko, porobile stanovništvo i oslobodile boleštine od kojih su svi pomrli. Da njegovi čukun-čukun-čukundeda i čukun-čukun-čukunbaba nisu bili na drugom mestu, na poslovnom putu na Salusi sekundus, stradali bi i oni. A Manford se ne bi ni rodio.

Iako se sve to desilo pre mnogo generacija, još uvek je mrzeo mašine i zarekao se da će nastaviti svoju misiju.

Uz njegove batlerijske sledbenike bilo je pet vrhunskih majstora mača, junaka čovečanstva, koji su se borili prsa u prsa s mašinama koje misle tokom džihada Serene Batler. U decenijama posle velike pobeđe kod Korina majstori mača bavili su se operacijama raščičavanja, tražeći i uništavajući ostatke robotskog carstva koje su nalazili rasute među solarnim sistemima. Zahvaljujući njihovoj uspešnosti, ostatke je postajalo sve teže naći.

Kad su batlerijski brodovi stigli među mašinske letelice, Anari je gledala slike na ekranu. Progovorila je blagim glasom, kojim se obraćala samo njemu: „Koliko ćemo još ovakvih flota naći, šta misliš, Manforde?“

„Hoću da ih nađem sve“, odgovori on kratko.

Takve mrtve robotske ratne flote bile su lake mete i služile su kao simbolične pobeđe kad bi se valjano snimile i emitovale. Međutim, u poslednje vreme Manford je počinjao da brine zbog truleži, korupcije i iskušenja koje je primećivao u novom carstvu Korino. Zar je moguće da ljudi tako brzo zaborave opasnost? Uskoro će možda morati da

usmeri žestinu svojih sledbenika u drugačijem pravcu kako bi počeli novo neophodno čišćenje stanovništva...

Majstor mača Elus starao se o administrativnim detaljima, grupisao je robotske brodove u matricu i dodeljivao mete svakom timu. Pet brodova je zašlo među napuštene mašine i prikačilo se na neke od njih. Potom su odredi probili ulaz u dodeljene im robotske brodove.

Manfordova ekipa je navukla opremu i pripremila se za ulazak u najveći robotski brod, a on je insistirao da pođe s njima i vidi zlo sopstvenim očima uprkos naporu koji će to iziskivati. Nikad nije voleo da ostane u pozadini i gleda; navikao je da mu Anari zamenjuje noge, pa čak i mač. Čvrsti kožni uprtači uvek su im bili pri ruci, za slučaj da Manford odluči da pođe u bitku. Sada je ona navukla uprtače na ramena, podesila sedište na vratu i pričvrstila kaiševe ispod mišica i preko grudi i pojasa.

Anari je bila visoka i fizički sposobna žena – i ne samo što je bila nepokolebljivo odana Manfordu nego ga je i volela – video je to kad god je pogleda u oči. S druge strane, voleli su ga svi njegovi sledbenici; Anarina osećanja bila su samo nedužnija i čistija nego kod većine ostalih.

S lakoćom ga je podigla, kao što je činila već bezbroj puta, i postavila njegovo beznogo telo u sedište iza svoje glave. Nije se osećao kao dete kad bi ga ona tako nosila na ramenima: osećao se kao da je Anari deo njega. Noge mu je raznela podmukla bomba obožavalaca tehnologije koji su ubili Rejnu Batler, sveticu, vođu antimašinskog pokreta. Manforda je Rejna lično blagosloвила, trenutak pre nego što će preminuti od zadobijenih povreda.

Sučki lekari su rekli da je čudo što je uopšte preživeo – i stvarno je bilo tako: čudo. Bilo mu je suđeno da živi i posle tog užasnog dana. Uprkos gubitku polovine tela, Manford je čvrsto držao kormilo batlerijskog pokreta i žestoko ga je vodio. *Pola čoveka, dvostruko veći vođa*. Ostalo mu je nekoliko fragmenata karlice, ali ispod kukova nije imao više ništa; međutim, imao je um i srce i nije mu ni trebalo ništa drugo. Samo sledbenici.

Osakaćeno telo se svršeno uklapalo u ležište Anarinih uprtača, tako da je jahao visoko na njenim ramenima. Blagim promenama položaja upravljao je njome kao da je i ona deo njegovog tela, dodatak ispod pojasa. „Idemo do ustave, prvi ćemo ući u brod.“

Ipak je bio prepušten njenim odlukama i pokretima. „Ne. Poslaću troje ljudi ispred nas.“ To nije bilo odbijanje naređenja. „Tebe ću uneti u brod tek kad oni potvrde da nema opasnosti. Moj zadatak je da te štitim i to je važnije od tvog nestrpljenja. Ući ćemo kad nam potvrde da je bezbedno i ni trenutak pre toga.“

Manford zaškripa zubima. Znao je da ona postupa u najboljoj nameri, ali takav zaštitnički stav ga je često nervirao. „Ne želim da neko drugi rizikuje umesto mene.“

Anari se okrete da ga pogleda preko ramena uz ljubak osmeh. „Naravno da rizikujemo umesto tebe. Svi smo spremni da žrtvuemo život za tebe.“

Dok se Manfordov odred ukrcavao na mrtvi robotski brod, pretražujući metalne hodnike i tražeći mesta gde će postaviti eksploziv, on je čekao na svom brodu vrpoljeći se u sedištu. „Šta su našli?“

Ona nije popuštala. „Javiće kad budu imali šta da jave.“

Konačno se ekipa oglasila. „Na brodu smo naši desetak borbenih mašina, vođo – sve su hladne i deaktivirane. Temperatura je veoma niska, ali pokrenuli smo sisteme za održavanje života, pa će vam biti udobno kad pređete ovamo.“

„Ne zanima me udobnost.“

„Ali morate da dišete. Javiće nam kad bude spremno.“

Robotima nisu bili potrebni sistemi za održavanje života, ali mnogi mašinski brodovi bili su opremljeni za transport ljudskih zarobljenika u tovarnom prostoru. U poslednjim godinama džihada Omnijus je uključio sve ispravne brodove u ratnu flotu, a sagraдио je i ogromna automatizovana brodogradilišta koja su proizvodila na hiljade novih brodova.

A ipak su ljudi pobedili, žrtvujući sve za jedinu pobjedu koja je bila bitna...

Kroz pola sata atmosfera u mašinskom brodu dostigla je nivo na kome je Manford mogao da preživi bez svemirskog odela. „Brod je spreman za vas, vođo. Locirali smo nekoliko dobrih mesta za postavljanje eksploziva. I ljudske skelete, vođo. U tovarnom prostoru, najmanje pedeset zarobljenika.“

Manford se trže. „Zarobljenici?“

„Oдавno mrtvi, gospodine.“

„Dolazimo.“ Anari je bila zadovoljna, pa se uputila ka vazdušnoj ustavi između dva broda, a on joj je jahao na ramenima i osećao se kao kralj-osvajач. U velikom brodu vazduh je još uvek bio veoma hladan i redak. Manford se strese, pa uhvati Anari za ramena da se smiri.

Ona ga zabrinuto pogleda. „Da li da sačekamo još četvrt sata da se vazduh zagreje?“

„Nije to od hladnoće, Anari, nego zbog zla u vazduhu. Kako da zaboravim koliko su ljudske krvi prolila ova čudovišta?“

Na polumračnom i pustom brodu Anari ga je odvela do odaje gde su batlerijanci razvalili zapečaćena vrata i našli hrpu ljudskih kostiju, desetine ljudi ostavljenih da umru od gladi ili gušenja, najverovatnije zato što mašinama koje misle nije bilo stalo do njih.

Anarino lice pokazivalo je da je duboko uznemirena i potresena. Uprkos svom žestokom borbenom iskustvu, ona se uvek užasavala ravnodušne okrutnosti mašina koje misle. Manford joj se zbog toga i divio i voleo je. „Mora da su prevozili zarobljenike“, reče Anari.

„Ili eksperimentalne subjekte za zlog robota Erazmusa“, dodade Manford. „Kad su brodovi dobili novo naređenje, da napadnu ovaj sistem, više nisu obraćali pažnju na ljudska bića u brodu.“ U sebi je uputio nemu molitvu i blagoslov u nadi da će to pomoći izgubljenim dušama da nađu mir.

Dok ga je Anari nosila sve dalje od prostorije s ljudskim tovarom, prošli su kraj čoškastog, deaktiviranog borbenog robota koji je stajao u hodniku poput kipa. Ruke su mu bile pune oštrica i trzajnog oružja: tupa glava i optičke niti umesto očiju predstavljale su karikaturu

ljudskog lica. Zgađeno pogledavši mašinu, Manford uspe da suzbije novi drhtaj. *Ovo više nikad ne sme da se desi.*

Anari izvuče dugačak tup pulsni mač. „Svakako ćemo razneti ove brodove, vođo... ali da li biste mi udovoljili?“

On se nasmeši. „Bez oklevanja.“

Majstorica mača skoči poput opruge i napade nepomičnog robota; jedan zamah uništio je optičke niti, naredni su otkidali udove, ostali su se zarivali u samo telo. Robot, deaktiviran već decenijama, nije ispustio ni oblak varnica niti mlaz maziva dok ga je komadala.

Zastala je, zadihana, i pogledala dole. „U školi mača na Ginazu ubijala sam na stotine ovih stvari. Škola i dalje ima trajnu narudžbinu za funkcionalne bojne robote kako bi polaznici mogli da vežbaju njihovo uništavanje.“

To je nateralo Manforda da se uozbilji. „Ginaz već ima previše funkcionalnih robota, po mom mišljenju – i nelagodno mi je kad se toga setim. Mašine koje misle ne bi smele da budu držane kao ljubimci. To nije dobra primena za prefinjenu mašinu.“

Anari se uvredila što on kritikuje njene uspomene. Glas joj postade piskav. „Tako smo učili da se borimo protiv njih, vođo.“

„Ljudi treba da vežbaju s drugim ljudima.“

„Nije to isto.“ Anari je iskalila frustraciju na već raskomadanoj bojnom robotu. Zveknula ga je poslednji put, a onda je pošla ka mostu. Usput su naišli na još nekoliko mekova i ona je svakog raskomadala sa istom onom žestinom koju je i Manford osećao.

Na kontrolnom mostu robotskog broda zatekli su ostale članove tima. Batlerijanci su oborili dva deaktivirana robota nađena za brodskim kontrolama. „Sami motori su ispravni, vođo“, raportirao je jedan mršav čovek. „Možemo ubaciti eksploziv u rezervoare s gorivom, za svaki slučaj, ili da odavde preopteretimo reaktore.“

Manford klimnu glavom. „Eksplozije moraju biti dovoljno jake da unište i okolne brodove. Svi su još uvek operativni, ali ne želim da koristim čak ni metal kao sirovinu. Zato što je... zagađen.“

Znao je da ostali nemaju takve rezerve. Grupe izopačenih ljudi odavno su pretraživale putanje svemirske trgovine u potrazi za napuštenim brodovima poput ovog kako bi ih prisvojile i popravile. Lešinari bez morala! Svemirska flota *Ven-holda* bila je poznata po tome; više od polovine njenih brodova bile su preuređene letelice mašina koje misle. Manford se zbog toga već nekoliko puta svađao s direktorom Venportom, ali pohlepni biznismen nije hteo da razume njegove razloge. Manforda je donekle tešila činjenica da barem ovih dvadeset pet neprijateljskih brodova neće moći niko više da koristi.

Batlerijanci su razumeli da je tehnologija zavodljiva, opterećena latentnom opasnošću. Čovečanstvo je omekšalo i ulenjilo se otkako je Omnijus zbačen. Ljudi su pokušavali da naprave izuzetke, tražili su pogodnosti i komfor, pomerali su granice onako kako im je odgovaralo. Okolišili su i smišljali izgovore: *ona* mašina možda i jeste loša, ali *ova*, nešto malo drugačija tehnologija, prihvatljiva je.

Manford nije hteo da pravi veštačke granice. To je bilo nesigurno područje. Jedna sitnica može da dovede do druge, pa treće i uskoro će se blaga strmina pretvoriti u liticu i ponor. Ljudska vrsta više nikad ne sme da padne pod vlast mašina!

Sad je okrenuo glavu da se obrati trojici batlerijanaca na mostu. „Idite. Moj majstor mača i ja treba da obavimo ovde još nešto. Pošaljite poruku Elusu – krenućemo odavde za petnaest minuta.“

Anari je dobro znala šta Manford ima na umu; zapravo, već je bila spremna za to. Čim su se ostali vratili na svoj brod, majstorica mača je izvadila iz džepa u uprtaču malu pozlaćenu ikonu, kakve je Manford naručio u velikom broju. On ju je prihvatio s poštovanjem, zagledavši se u dobroćudno lice Rejne Batler. Već punih sedamnaest godina išao je stopama te velike vizionarke.

Manford poljubi ikonu i vrati je Anari, koja je spusti na kontrolnu ploču. „Neka Rejna blagoslovi naš današnji posao i pomogne nam da uspemo u kritično neophodnom zadatku“, reče on. „Ljudski um je svetinja.“

„Ljudski um je svetinja.“ Lakim trkom, dok joj se dah maglio u ledenom vazduhu, Anari pohita ka njihovom brodu, a potom je ekipa zapečatila vazдушnu ustavu i odvojila se od robotskog broda. Njihova letelica brzo se udaljavala od bojne formacije pune eksploziva.

Kroz jedan sat svi batlerijski lovci susreli su se na predviđenom mestu, iznad mračnih robotskih brodova. „Još jedan minut na tajmerima, vođo“, javi se majstor mača Elus. Manford klimnu glavom, ne skidajući pogled sa ekrana, ali nije izgovorio ni reč. Nije ni bilo potrebno.

Jedan od robotskih brodova rascveta se u plamen i krhotine. Jedan za drugim eksplodirali su i ostali brodovi, od preopterećenosti motora ili eksploziva ubačenog u rezervoare. Udarne talasi su se sabirali, kovitajući krhotine u smešu metalnih isparenja i eksplozija gasova. Nekoliko trenutaka prizor je bio blistav poput novog sunca, što ga je podsetilo na Rejnin blistav osmeh... a onda se sve polako razišlo i izbledele.

Kad se sve smirilo, Manford se obrati svojim odanim sledbenicima. „Naš posao ovde je okončan.“